

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

TÁMOP-5.5.7-08/1-2008-0001

Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ

Betegjogi képviselők feladatai

Összeállította: *Erhardtné Dr. Gachályi Anikó,*

betegjogi képviselő, KMR koordinátor

2014. Március 08.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Betegjogi képviselők feladatai tematika:

- Betegjogi jogterület bemutatása, jogvédői tevékenység.
- A jogvédelmi képviselők feladata, hatásköre, illetékessége és lehetőségei.
- Kapcsolatfelvétel, és együttműködés a szakmai és civil szervezetekkel.
- Esetfeldolgozás.

Előadásvázlat

A betegjogi jogterület bemutatása, jogvédői tevékenység

A betegek jogainak érvényesítése:

- betegjogi képviselő jogintézménye
- betegjogi képviselő működésének feltételei

A betegjogi képviselő a gyakorlatban:

- *betegjogi képviselő feladata, hatásköre, illetékessége és lehetőségei*
- *kapcsolatfelvétel és együttműködés szakmai és civil szervezetekkel*

Esetfeldolgozás

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

**Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése**

Alaptörvényünk, mint jogforrás

2011. évi **Alaptörvényünk** alapjai:

- az emberi **élet**
- az emberi **méltóság**
- a szabadság és személyi **biztonság**
- személyes **adatok védelme**
- a családi **kapcsolattartás**
- lelkiismereti és **vallásszabadság**
- az **egészséges munkafeltételekhez**, munkánk szabad megválasztásához való jog
- tulajdonjog
- **kiemelt védelem illeti a gyermeket, nőket, időseket, fogyatékkal élőket**
- deklarált elvárás az **esélyegyenlőség, szociális biztonság, az egészséges környezethez való jog**
- lakhatás joga
- **kiemelt érték** a testi-lelki épség, **az egészségügyi ellátáshoz való jog**

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

A jogvédői tevékenység

- **Az emberi jogok védelme** az adott - sajátos - sokszor kiszolgáltatott helyzetben.
- „Nem mindig lehet megtenni, amit kell, de mindig meg kell tenni, amit lehet.”
(Bethlen Gábor)

A betegjogi jogvédelmi terület

- A **betegjogi képviselő** ellátja a **betegeknek** az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényben meghatározott **jogainak védelmét és segíti őket a jogaik megismerésében és érvényesítésében. Az intézménytől független személy.**
- Jelenleg **24 betegjogi képviselő látja el a betegjogvédelmi feladatokat**, melyből 8 fő Budapest és Pest megye területén dolgozik, a további 18 megye területén 16 jogvédő tevékenykedik.

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviseleti hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

Betegjogi képviseleti rendszer története Magyarországon

- 1994 - Szószóló Alapítvány a Betegek Jogaiért
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
- 1997 - 2000. betegjogi képviselők (modellkísérlet)
- 2000 - június ÁNTSZ
- 2004 - március BEGYKA - független civil szervezet
- 2010 - 2012. NRSZH működteti a jogvédelmi rendszert
- 2012. november 1-től megalakult az **OBDK – központi hivatal**
Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és
Dokumentációs Központ

1074 Budapest, Madách tér 3-4._

www.obdk.hu

E-mail: obdk@obdk.hu

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviseleti hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Az OBDK jogállása, feladatai

1997. évi CLIV. törvény - az egészségügyről

32. § (1) A betegjogi képviselő a külön *jogszabály szerinti szervezet keretei* között látja el feladatait.

1993. évi III. törvény - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

94/K. § (3) Az ellátottjogi képviselő *e célra létrehozott szervezet keretében* működik.

1997. évi XXXI. törvény - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

11/A. § (4) A gyermekjogi képviselő *e célra létrehozott szervezet keretében működik*. A gyermekjogi képviselő jogállására és eljárására vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály rendezi.

214/2012. (VII. 30.) Korm. rendelet - az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központról

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

Jogvédők eljárásainak egységessége

OBDK missziós elkötelezettség:

- **jogérvényesítés, jogtudatosság fejlesztés**, kötelezettségek, egészségügyi kultúra
- **mediatív** jogorvoslatok preferálása
- megfelelő területi és intézményi lefedettség, jogvédői **rendelkezésre állás**
- jogvédelmi tevékenységre **egységes** stratégia, módszertan, **eljárásrend**
- rendszeres jogvédő képzési, továbbképzési lehetőségek
- minőségellenőrzés
- **Etikai kódex és szakmai protokollok** bevezetése a jogvédelmi képviselő feladatellátásához

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviseleti hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

Mit takar a betegjog fogalma?

Beteg: az egészségügyi **ellátást igénybe vevő vagy abban részesülő** személy

Betegjog mindazon **jogosultságok összessége**, melyek az egészségügyi ellátás során az azt igénybe vevő személyt megilletik, **függetlenül attól, hogy az ellátást igénybevevő személy betegsége miatt vagy más okból kerül kapcsolatba az egészségügyi ellátással**
pl.: szűrővizsgálatok, sportorvosi szakvizsgálat

A betegek és a hozzátartozók jogainak **garanciális védelmét az egészségügyi törvény biztosítja.**

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

Az 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

II. fejezet: A betegek jogai és kötelezettségei

1. cím: Az egyén szerepe
2. cím: A betegek jogai és kötelezettségei
3. cím: **A beteg jogainak érvényesítése:**
  - a beteg panaszának kivizsgálása
  - **a betegjogi képviselő**
  - a közvetítői tanács

A betegjogok érvényesülésének lehetősége

Intézményen belül:

- Betegek tájékoztatása saját jogairól, azok érvényesítési lehetőségeiről, és az intézményi házirendről
- **Intézményen belüli panaszvizsgálás** (szabályzat alapján)
- Felelősségbiztosítási egyeztetés: **peren kívüli egyeztetési lehetőség a beteg**, a biztosító, és az eü. szolgáltató között

Intézményen kívül:

- **Fenntartóhoz fordulás:** Önkormányzatok, Egyházak, Alapítványok, GYEMSZI, EMMI
- Kormányhivatalok Népegészségügyi Szakigazgatási Szervei **ÁNTSZ / OTH, NRSZH, Gyámhatóság:** szakmai felügyelet
- **OEP, EMMI:** finanszírozási kérdések és jogszabály módosítási javaslat / kérelem esetén
- **MOK, MESZK EB:** etikai ügyekben
- **Alapjogok Biztosá-hoz fordulás (A JBH):** alapjogok sérülése esetén (orvos-szakmai kérdéseket nem ítélni meg)
- **Nemzeti Adatvédelmi Hatóság-hoz fordulás (NAH)**
- **Egyenlő Bánásmód Hatóság (EBH):** negatív diszkrimináció esetén
- **Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH):** Gyógyászati segédeszközök, orvostechnikai eszközökkel kapcsolatban
- **Közvetítői Tanács** (választott bíróságok 2000. évi CXVI.tv.) : peren kívüli egyeztetési lehetőség a beteg és az egészségügyi szolgáltató között
- **Békéltető testületek:** a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény alapján jöttek létre
- **Jogi Segítségnyújtó Szolgálat (nép ügyvédje):** jogi segítségnyújtás (szakszerű jogi tanácsadás és képviselés) Igazságügyi Hivatalok működtetik
- **Büntető feljelentés:** amennyiben kötelességszegés alapos gyanúja merül fel
- **Bírósági eljárás:** általános személyiségi jogsértés miatti jogvita; vagyoni, nem vagyoni kártérítés iránti polgári per illetve a felelősség megállapításához büntető per
- **Civil szervezetek:** betegjogokkal foglalkozó szervezetek és egyfajta betegcsoportra specializálódott szervezetek
- **Betegjogi képviselő jogintézménye (OBDK)**
- **Önkéntes betegjogi képviselők bevonása**

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

**Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése**

Betegjogi képviselő

*„ Csak egy vagyok, de vagyok,
nem tehetek meg bármit,
de valamit tehetek,
s minthogy nem tehetek meg bármit,
nem fogok elzárkózni attól,
amit megtehetek.”*

Edward E. Hale

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

**Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviseleti hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése**

A betegjogi képviselő tevékenységének céljai

- Az egészségügyi **szolgáltatók fogyasztói kontrollja**, megelőzés
- **Panaszok előszűrőjeként**, megfelelő jogorvoslati utakra javaslat
- A **jogtudatosság fejlesztése**, fokozása (*lakosság, szolgáltatók, betegcsoportok, civil szervezetek, média*)
- **Ismeretszerzés** az egészségügyi szolgáltatók / szolgáltatás minőségéről
- **Tájékoztatás**
- A betegjogok tiszteletben tarttatása
- Az egészségügyi **szolgáltatások minőségének javítása**
- Idő, befektetett energia, költségek, eredmény, nyereség optimalizálása, hatékonyság fokozása
- Folyamatos, hatékony kapcsolattartás szakmai és civil szervezetekkel

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

A betegjogi képviselő tevékenysége/ feladata I.

1997. évi CLIV törvény 30-33.§

- **Segíti** a betegeket jogaik megismerésében és érvényesítésében.
- **Segíti** a beteget az egészségügyi dokumentációhoz való hozzájutásban, azzal kapcsolatos kérdések, megjegyzések feltevésében.
- **Segít** a betegnek panasza megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását.
- A beteg írásbeli meghatalmazása alapján **képviselheti a beteget** az intézmény, vagy az illetékes hatóság előtt.
- Az intézményen belül **észrevételezi**, hogy az intézmény szervezése, működése lehetővé teszi-e a betegjogok érvényesülését.
- **Tájékoztat az** intézmény konkrét betegjogi helyzetéről, egyes betegjogi szabályok változásairól.

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

A betegjogi képviselő tevékenysége /feladata II.

214/2012. (VII. 30.) Korm. rendelet 9. §

- A betegjogi képviselő az OBDK által meghatározott időtartamban **fogadóórát tart** a 100 ágyasnál nagyobb kapacitású fekvőbeteg-szakellátást nyújtó szolgáltatóknál.
- Amennyiben a betegjogi képviselő feladatának ellátásához szükséges, a panaszok kezelésének, illetve a jogok gyakorlásának figyelemmel kísérése érdekében **intézménylátogatást végez.**
- A betegjogi képviselő **működési területén kapcsolatot tart** az egészségügyi szolgáltatókat nyújtókkal és fenntartóikkal, a térségi egészségügyi szervezeti központokkal, az Országos Tisztifőorvosi Hivatallal, a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szervével és egészségbiztosítási pénztári szakigazgatási szervével, a területi igazságügyi szakértői kamarákkal, az ellátási területét illetően az egészségügyi közvetítői névjegyzéken szereplőkkel, egyházakkal és **az egészségügy területén működő civil szervezetekkel** és köztestületekkel, valamint a Nemzeti Betegfórummal.

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviseleti hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

Szakmai minimumfeltételek betegjogi jogvédelmi terület

Országos Megyei 1000 ágyszám feletti intézményekben	<i>havi 4 fogadóóra</i>	<p>A fogadóóra óraszám: minimum 2 óra, maximum 4 óra időtartamú lehet. A fogadóórák megtartása a fogadóóra napján 8:00-16:30 közötti időintervallumban kerüljön megtartásra.</p>
600-1000 ágyszám	<i>havi 2 fogadóóra</i>	
100-600 ágyszám	<i>havi 1 fogadóóra</i>	
Aktív pszichiátriai fekvőbeteg ellátó intézményekben	<i>heti 1 fogadóóra</i>	

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
 képviselői hálózat és
 civil jogvédő munka fejlesztése

Betegjogi képviselői „SZEREPEK” a munkavégzés során

- Látogató:** rendszeres megjelenés, elérhetőség /mobiltelefon
- Tárgyaló:** képviselő, „szószóló” a betegek nevében
- Szervező:** összegyűjti a problémákat és intézkedik
- Oktató:** a betegeket segíti jogaik megismerésében és a dolgozókat rendszeresen informálja a változásokról
- Mediátor:** a betegek és az egészségügyben dolgozók között
- „Bróker”:** a betegjogok érvényesítésének és érvényesíthetőségének közvetítője személyek, szervek (pl. jogalkotók/) felé a az OBDK segítségével

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviseleti hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

Amit a betegjogi képviselő „NEM TEHET” meg

- hibás adatot, tényt közölni (tekintélyromboló!)
- az adott problémát felnagyítani vagy elbagatellizálni
- személyeskedni
- részrehajlónak lenni , azzá válni
- összeférhetetlenségi szabályokat megszegni

Betegjogi képviselő illetékesség és hatásköre

Megkeresés esetén a betegjogi képviselő első teendője, vizsgálni az adott ügyvel kapcsolatban az illetékességét, hatáskörét.

Megkeresés lehetséges formái:

- személyesen: a jogvédő fogadóóráján (intézményi, regionális irodai)
- telefonon: munkaidőben
- írásban: postai, - elektronikus levélben vagy FAX-on

Illetékes az a jogvédelmi képviselő, aki az azonos hatáskörrel rendelkező jogvédelmi képviselők közül az **érintett szolgáltatónál a jogvédelmi tevékenység végzésére felhatalmazással rendelkezik.**

Hatáskörrel az adott ügyben az a jogvédelmi képviselő rendelkezik, **akit a jogszabály az adott típusú ügy intézésére feljogosít, és egyben kötelez.**

Az **azonos hatáskörű jogvédelmi képviselők közül**, az adott ügyben az a jogvédő jogosult eljárni, akinek az illetékességi területén működő szolgáltatóval kapcsolatban történt a megkeresés.

Személyes, illetve telefonon történő megkeresés során haladéktalanul tájékoztatja a megkeresőt - számára érthető módon - az illetékesség és / vagy hatáskör hiányáról, majd az illetékes kolléga személyéről, elérhetőségéről.

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

**Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka felelőse**

A betegjogi képviselő - az ellátás zavartalanságát nem veszélyeztetve - illetékességi körében jogosult

- az egészségügyi szolgáltató működési területére belépni
- a vonatkozó iratokba betekinteni
- az egészségügyben dolgozókhoz kérdést intézni
- a betegjogi képviselő köteles a betegre vonatkozó orvosi titkot megtartani, és a beteg személyes adatait a vonatkozó jogszabályok szerint kezelni.

Az igényelt betegjogi jogvédelmi eljárás jellege	<i>Dr. Szendy Erzsébet koordinátor, DDR munkanyaga:</i> Betegjogi képviselő tevékenysége, feladata
Dokumentáció kikérése	Segíti a beteget az egészségügyi dokumentációhoz való hozzájutásban, azzal kapcsolatos megjegyzések, kérdések feltételében.
Tájékoztatáskérés	Tájékoztatásnyújtás az érvényes jogszabályoknak megfelelően és az érintett szolgáltatónál alkalmazott gyakorlatra figyelemmel.
Segítségkérés	Ezekben az esetekben is többnyire csak a tájékoztatásra van lehetősége a jogvédőnek. Azonnali segítséget nyújtani valamely ellátás eléréséhez ritkán lehetséges.
Észrevételezés	Visszacsatolás a szolgáltatóhoz, miután az érintett elmondta a vele történeteket, <u>jobbító szándékkal, hogy mással ne forduljon elő.</u>
Panasztétel	Segít a betegnek panasz megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását, a beteg írásbeli meghatalmazása alapján panaszt tehet az egészségügyi szolgáltató vezetőjénél, fenntartójánál, illetve - a beteg gyógykezelésével összefüggő ügyekben - eljár az arra illetékes hatóságnál, és ennek során képviseli a beteget, Tájékoztat egyezségkötés lehetőségéről, illetve a külön jogszabály szerinti egészségügyi közvetítői eljárásról, és az abban való részvételhez segítséget nyújthat. Segítséget nyújt a peren kívüli megállapodás előkészítésében.
A bejelentés, észrevétel kapcsán külső szerv bevonása	Továbbítja a panaszt a fenntartóhoz, etikai szervezetekhez, az illetékes hatósághoz. Szakfelügyeleti véleményt kér az eset tisztázásához.
Kapcsolattartás	Folyamatosan tájékoztatást nyújt a beteg részére az eljárási cselekmények helyzetéről, a válasz tartalmáról és az azzal szembeni esetleges jogorvoslat, vagy további eljárások kezdeményezésének lehetőségéről.

Kommunikáció a jogvédelmi tevékenységben

TALÁLKOZÁS jelentősége

- bemutatkozás – kézfogás – érdeklődő arc – testtartás – mozgás
- kongruencia – hitelesség
- a beszéd és a metakommunikáció összhangja
- megosztott figyelem: jogvédő telefonál, mással beszél, számítógépet használ
- intimitás hiánya, idegenek jelenléte, emberi méltóság megsértése
- szervezettség hiányosságai (késik a fogadóóráról), várakoztatás (időpontkérés)
- az ellátás, a kezelések, vizsgálatok megszervezése
- írásos információk
- egyértelmű, nyílt, őszinte kommunikáció
- egyénre szabott közlés → időt és készségeket igényel
- gyakoriak az azonnali döntési helyzetek (gyors reagálási képesség)
- gyakoriak az atipikus helyzetek
- minden eset egyedi – nincs „blanketta ügy”

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

**Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése**

A betegjogi képviselő, mint „indikátor”

Adott egészségügyi szolgáltatónál/ intézménynél:
(az információ visszacsatolásával)

- a betegjogi képviselő esetszáma (havi, éves bontásban)
- a felmerülő panaszok jellege
- a panaszvizsgálás során a szolgáltató együttműködési készsége
- a panaszvizsgálás általában vett gyakorlata
- az észrevételezett betegjogsértések száma
- a szolgáltató eleget tesz-e általános, és a betegjogi képviselővel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének
- betegelégedettség

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

Kapcsolatfelvétel és együttműködés szakmai és civil szervezetekkel

A betegjogi képviselő működési területén kapcsolatot tart és együttműködik a

- **szakmai szervezetekkel** (TESZ, OTH, ÁNTSZ, OEP, TISZK, MOK)
- **az egészségügy területén működő civil szervezetekkel**

Módja:

- A jogvédelmi képviselő az illetékességi köréhez tartozóan a vonatkozó jogszabályban meghatározott szervekkel, a **jogvédelemmel kapcsolatos feladatellátáshoz szükséges mértékben**, a jogszabályban meghatározott rendelkezések figyelembevételével tartja a kapcsolatot.
- **közös konferenciák** (helyi és országos), workshopok, szakmai műhelyek biztosítják a tapasztalatok cseréjét
- akkreditált **jogvédelmi ismereteket nyújtó továbbképzés** garantálja a jogtudatosság szintjének emelkedését
- jogvédelmi ismeretek terjesztése az OBDK és más együttműködő szakmai és civil szervezetek **fórumain, honlapján és kiadványaiban** alapozza meg a horizontális kapcsolatok erősödését

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviseleti hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

Az intézményben az Ön területileg illetékes betegjogi képviselője:

Munkaidőben elérhető telefonszáma:

Fogadóóra helye, időpontja:

E-mail:

A JOGVÉDELMI KÉPVISELŐ AZ ORSZÁGOS BETEGJOGI, ELLÁTOTTJOGI, GYERMEKJOGI ÉS DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT MUNKATÁRSA, AZ INTÉZMÉNYTŐL FÜGGETLEN SZEMÉLY

A fenti elérhetőségek sikertelensége esetén az OBDK zöldszáma hívható: 06/80/620-055

On affairs of patients' rights foreign language patients should contact the following phone number:

+36/20/4899-614

Patienten vom Ausland können Informationen über Patientenrechte-Fragen an der Telephonnummer

+36/20/4899-614 erhalten.

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése

Köszönöm a figyelmüket!

Erhardtné dr. Gachályi Anikó
Tel: +36/20/48-99-525
E-mail: erhardtne.aniko@obdk.hu

www.obdk.hu

TÁMOP-5.5.7.-08/1-2008-0001
Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi
képviselői hálózat és
civil jogvédő munka fejlesztése